

บทที่ 4

การประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

การประเมินผลการสอนโดยใช้ข้อมูลจากการประเมินผลโดยผู้เรียนเริ่มมีมาตั้งแต่สมัย โสเครตีส โดยที่ผู้สอนถูกประเมินอย่างไม่เป็นทางการ และไม่เป็นระบบ ซึ่งในระยะแรก ๆ ผู้สอน ไม่ให้ความสนใจต่อผลการประเมินมากนักเพราะมีความเชื่อว่า ผลการประเมินขาดความเที่ยงตรงและ ไม่มีประโยชน์ อย่างไรก็ตาม การนำผลการประเมินโดยผู้เรียนมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ของการสอนทั้งองค์ประกอบย่อย และภาพรวมสรุปของการสอนได้รับความสนใจทั้งจาก ผู้สอน ผู้เรียน และผู้บริหารมากขึ้นในระยะเวลาต่อมา

เนื้อหา

เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดอันดับคุณภาพของการสอนโดยผู้เรียน มีรายละเอียดที่จะกล่าวถึง ดังนี้

เนื้อหาที่

- 4.1 ประโยชน์และปัญหาของการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน
- 4.2 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับคุณภาพการสอนโดยผู้เรียน
- 4.3 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

สาระสำคัญ

1. ข้อมูลที่ได้จากผู้เรียนจะมีประโยชน์สูงมากถ้าถูกนำมาใช้เพื่อปรับปรุงการเรียน การสอน
2. ตัวแปรที่อาจมีอิทธิพลต่อการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียนได้แก่ ขนาดของ ชั้นเรียน เพศ และตำแหน่งทางวิชาการของผู้สอน ประเภทของวิชาที่เรียน
3. แบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียนที่นิยมกันมากที่สุดได้แก่แบบจัดอันดับคุณภาพ

วัตถุประสงค์

เมื่อผู้อ่านศึกษาเนื้อหา บทที่ 4 แล้ว ควรจะมีความสามารถดังนี้

1. บอกประโยชน์และปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียนได้
2. บอกตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับคุณภาพของการสอนโดยผู้เรียนได้
3. รู้จักชนิดของแบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน
4. ประเมินประสิทธิภาพของการใช้ผลการประเมินการสอนโดยผู้เรียนได้

ขอให้พลิกไปทดลองทำ แบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งอยู่ตอนท้ายของเนื้อหาบทที่ 4 ก่อน แล้วจึงศึกษารายละเอียดของเนื้อหาบทที่ 4

เนื้อหาที่ 4.1

ประโยชน์และปัญหาของการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

เรื่องที่ 4.1.1 ประโยชน์ของการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

ผลที่ได้จากการประเมินการสอนโดยผู้เรียนมีประโยชน์ ดังนี้

1. ผู้เรียนเป็นแหล่งข้อมูลใหญ่เกี่ยวกับ ความสัมฤทธิ์ผลของจุดมุ่งหมายทางการศึกษาและปัญหาระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้สอนมองเห็นสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนได้ชัดเจนและตรงจุดมากกว่าจะได้จากเครื่องมือประเมินผลชนิดอื่น ๆ
2. ถ้ามีความเชื่อว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่น ผู้สอน ตำรา งานบ้าน เนื้อหาสาระของวิชา วิธีการสอน ความสนใจของผู้เรียน การเข้าชั้นเรียนของผู้เรียน และทัศนคติโดยทั่ว ๆ ไปของผู้เรียนที่มีต่อวิชานั้นเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทางใดทางหนึ่งแล้ว ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินการสอนที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพมากที่สุดเนื่องจากเขาเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนดังกล่าวมากกว่าบุคคลอื่น
3. การจัดอันดับโดยผู้เรียนจะช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนมีความหมายมากขึ้น ซึ่งการสื่อสารนี้อาจนำไปสู่การปรับปรุงขบวนการเรียนการสอนทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้สถาบันหรือโรงเรียนอาจจะถูกกระตุ้นให้มีการปรับปรุงจุดมุ่งหมายของการสอนและค่านิยม โดยใช้ผลจากการจัดอันดับของผู้เรียนอีกด้วย
4. ข้อมูลที่ได้จากการจัดอันดับโดยผู้เรียน อาจถูกผู้เรียนคนอื่นนำมาใช้ประกอบการพิจารณาเลือกวิชาเรียนและครูผู้สอน และหรือเพื่อกระตุ้นให้มีการปรับปรุงการสอนโดยใช้การประเมินผลอย่างมีระบบของผู้เรียน ซึ่งการประเมินผลนั้นอาจจะช่วยเพิ่มโอกาสที่ผู้สอนจะได้รับรางวัลการสอนที่ดีและเป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป
5. ถึงแม้ว่าจะมีผู้ทำวิจัยหลายคนรายงานว่าการส่งผลการประเมินให้กับผู้สอนในระยะกลางเทอมไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน เมื่อได้รับการประเมินอีกในตอนปลายเทอม (Miller, 1971; Braunstein et al., 1973; and Centra, 1973) อย่างไรก็ตามนักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งพบว่า การจัดอันดับของผู้เรียนจะช่วยส่งผลทำให้การเรียนรู้ของเขาในตอนสิ้นเทอมดีขึ้น (Marsh et al., 1975; Sherman, 1978; and Overall and Marsh, 1979)

เรื่องที่ 4.1.2 ปัญหาของการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน มีดังนี้

1. มีผู้กล่าวว่าไม่ควรใช้ข้อมูลจากผู้เรียนในการประเมินผลการสอน เนื่องจากนักเรียนไม่สามารถทำการตัดสินใจที่คงเส้นคงวาเกี่ยวกับครูและการสอนเพราะเขาเหล่านั้นยังไม่มีวุฒิภาวะขาดประสบการณ์ และยังอยู่ในวัยของความไม่แน่นอน ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเรื่องนี้เริ่มมีมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1954 โดย กัทรี (Guthrie, 1954) กัทรีได้พบในสิ่งที่ขัดแย้งกับความเชื่อดังกล่าว เขาพบว่าค่าสหพันธ์ของความคงที่ในการจัดอันดับของนักเรียนระหว่างปีแรกกับปีถัดไปมีค่าอยู่ระหว่าง 0.87 ถึง 0.89 นอกจากนี้ ผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่ขัดแย้งกับคำกล่าวดังกล่าว เช่น ผลงานวิจัยของ คอสตินและคณะ (Costin et al., 1971) ของกิลล์มอร์ (Gillmore, 1973) และของโฮแกน (Hogan, 1973) สนับสนุนข้อค้นพบของกัทรี ผลงานวิจัยของทั้ง 3 คนนี้ระบุว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดอันดับโดยนักเรียนที่มีต่อผู้สอนที่สอนวิชาเดียวกันมีค่าระหว่าง 0.70 ถึง 0.87

2. มีผู้กล่าวว่าผู้สอนที่มีผลงานวิจัย และมีสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ เช่น ตำรา และบทความที่มีคุณภาพดีเด่นเท่านั้นที่เหมาะสมที่จะสอนและทำหน้าที่ประเมินการสอนของผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ อย่างไรก็ดี ได้มีการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่ออย่างกว้างขวาง บอร์กอตต้า (Borgotta, 1970) และเดมิง (Deming, 1972) เชื่อว่า การสอนที่ดี และการวิจัยที่ดีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด จนกระทั่งไม่จำเป็นที่จะต้องไปประเมินอย่างเป็นอิสระที่ละอย่าง รายงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้แยกได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งพบว่า ประสิทธิภาพในการสอนและผลงานวิจัยมีความสัมพันธ์กันในทุกทาง (Riley et al., 1950; Maslow and Zimmerman, 1956; McGrath, 1962, Stallings and Singhal, 1968; and McDaniel and Feldhusen, 1970) ในทางตรงกันข้ามนักวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งกลับพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างผลงานวิจัยของผู้สอนกับการจัดอันดับประสิทธิภาพการสอนโดยผู้เรียน (Guthrie, 1949; Voeks, 1962; Hayes, 1971; Aleamoni and Yimer, 1973; and Linsky and Straus, 1975) นอกจากนี้ อเลียมอนิ และสปันเซอร์ (1973) ยังพบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติของความสัมพันธ์ระหว่างผลงานวิจัยของผู้สอนและผลการจัดอันดับประสิทธิภาพการสอนโดยเพื่อนร่วมงาน

3. มีผู้กล่าวว่า ผู้สอนที่แสดงความเป็นเพื่อนต่อผู้เรียนแสดงความรักและความอบอุ่นมีบุคลิกดี มักจะได้รับการจัดอันดับสูงในทุก ๆ ด้านจากผู้เรียน อย่างไรก็ตามมีรายงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงข้อโต้แย้งของคำกล่าวข้างต้น เช่น อเลียมอนิและสปันเซอร์ (Aleamoni and Spencer, 1973) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการจัดอันดับของผู้เรียนโดยใช้แบบประเมินผลการสอนของ

อิลลินอยส์ (Illinois Course Evaluation Questionnaire subscales) เขาพบว่า การจัดอันดับของผู้เรียนเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสอนแต่ละด้านเป็นอิสระจากกัน ผลงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สอนที่ได้รับการจัดอันดับสูงด้านการเป็นครู (ตัวอย่างข้อความ : ยอมรับว่าผู้เรียนเป็นบุคคลคนหนึ่ง) ไม่จำเป็นต้องได้รับการจัดอันดับสูงในด้านอื่น ๆ อีก 4 ด้านที่เหลือด้วย (ได้แก่ด้าน ทศนคติต่อการสอน วิธีการสอน เนื้อหาสาระ และความสนใจความเอาใจใส่) จากการตรวจสอบข้อเสนอแนะของผู้เรียนที่เขียนส่งมา อเล็กซ์มีนิพบว่าผู้เรียนชอบผู้สอนที่มีความกรุณา มีความเป็นเพื่อน และมีอารมณ์ขันขณะที่ทำการสอน แต่ถ้าผู้สอนไม่จัดระบบการสอนที่ดีหรือวิธีสอนไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีแล้ว ผู้เรียนก็จะวิพากษ์วิจารณ์ผู้สอนอย่างตรงไปตรงมา ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบของนักวิจัยอีกหลาย ๆ คนที่พบว่าผู้เรียนแยกประเมินการสอนของผู้สอนเป็นด้าน ๆ ไป โดยไม่นำเอาผลการประเมินด้านหนึ่งมาประกอบการประเมินการสอนด้านอื่น ๆ (Costin et al., 1971; Grush and Costin, 1975; Ware and Williams, 1977; Frey, 1978; Perry et al., 1979; และเตื่อนใจ เกตุษา, 2527)

4. มีผู้กล่าวว่าผู้เรียนไม่สามารถตัดสินใจประเมินการสอนได้อย่างถูกต้องจนกว่าเขาจะออกไปจากสภาพการเรียนวิชานั้น ๆ และถ้าเป็นไปได้จะต้องออกไปจากมหาวิทยาลัยเสียก่อนเป็นเวลาหลาย ๆ ปี การทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยตรงอาจมีปัญหา ทั้งนี้เนื่องจากจะต้องทำการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างโดยการติดตามผลไประยะยาว ซึ่งจะมีปัญหาในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในอนาคต เพราะในการสอบถามทัศนคติของผู้เรียนต่อการสอนวิชาใด ๆ นั้นทำไม่ได้ให้ผู้เรียนใส่ชื่อไว้ในแบบสอบถาม ดังนั้นจึงไม่สามารถทำการวิจัยประเภทติดตามผลไปในอนาคตได้ เพราะฉะนั้นการทำวิจัยในเรื่องนี้จึงมักจะทำกับศิษย์เก่าหรือผู้เรียนที่เรียนอยู่ชั้นปีที่ 4 จากผลงานวิจัยของดริคเคอร์และเรมเมอร์ (Drucker and Reinmers, 1951) แสดงให้เห็นว่าศิษย์เก่าที่เรียนสำเร็จไปเป็นเวลา 5 ถึง 10 ปี กับนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนปัจจุบันจัดอันดับประสิทธิภาพในการสอนของคุณครูคนเดียวกันได้สอดคล้องกันมากที่สุด ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เสนอในปีต่อ ๆ มา (Alecmoni and Yimer, 1974; Marsh, 1977; McKeachie et al., 1978; and Marsh and Overall, 1979)

5. มีผู้กล่าวว่าการจัดอันดับของผู้เรียนขาดความเชื่อมั่น (unreliable) และขาดความเที่ยงตรง (invalid) อย่างไรก็ตามก็มีรายงานวิจัยหลายฉบับที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่สร้างและปรับปรุงจนเป็นเครื่องมือวัดที่มีคุณภาพดีแล้วจะให้ค่าความเชื่อมั่นของคำตอบสูง (internal consistency reliability) คอสติน และคณะ (Costin et al., 1971) ได้รายงานว่าการประเมินผลของเขามีค่าความเชื่อมั่นประมาณ 0.90 เอลิโมเนีย (1978) รายงานว่าการประเมินผลที่เขาใช้ (Illinois Course Evaluation Questionnaire subscales) มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.81 ถึง 0.94 สำหรับแบบสอบถามทั้งฉบับและสำหรับแบบสอบถามแต่ละตอนมีค่าความเชื่อมั่นระหว่าง 0.88 ถึง 0.98 เตื่อนใจ เกตุษา (2527)

รายงานว่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินผลการสอนทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.89 อย่างไรก็ตามเป็นที่ตระหนักชัดว่า แบบจัดอันดับคุณภาพที่สร้างขึ้นมาอย่างไม่มีคุณภาพอาจจะให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำและจะส่งผลทำให้ผลที่ได้จากการจัดอันดับคุณภาพการสอนโดยผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นลงไปด้วย

ความเที่ยงตรงของเครื่องมือนี้ประเมินยากกว่าความเชื่อมั่น แบบจัดอันดับคุณภาพโดยผู้เรียนส่วนใหญ่จะถูกตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อ และเนื้อหาแต่ละตอนวัดองค์ประกอบของการสอนหรือไม่ วิธีการทางสถิติเช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) อาจถูกนำมาใช้วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงของแบบจัดอันดับคุณภาพด้วย นอกจากนี้ยังมีการหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างผลการจัดอันดับโดยผู้เรียนกับผลการจัดอันดับโดยเพื่อนร่วมงาน โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยศิษย์เก่า และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อเลียมอนิ และเฮกเนอร์ (Aleamoni and Hexner, 1980) ได้ตรวจสอบผลงานวิจัย 14 เรื่องพบว่า อันดับที่ผู้เรียนกำหนดมีความสัมพันธ์สูงสุดในทางบวกกับตัวแปรต่อไปนี้คือ

1. อันดับที่จัดโดยเพื่อนร่วมงาน
2. อันดับที่จัดโดยผู้เชี่ยวชาญ
3. อันดับที่จัดโดยนักศึกษาปีที่ 4 และศิษย์เก่า และ
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

กิจกรรม 4.1

ให้สรุปปัญหาในการใช้ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินผลการสอน และผลงานวิจัยที่ได้แย้งหรือสนับสนุนปัญหาเหล่านั้น

แนวตอบกิจกรรม 4.1

ให้ตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในเนื้อหาที่ 4.1.2

เนื้อหาที่ 4.2

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับคุณภาพการสอนโดยผู้เรียน

ตัวแปรที่คณะผู้สอนและผู้บริหารคิดว่าสามารถมีผลต่อการจัดอันดับของผู้เรียน มีดังนี้

1. **ขนาดของชั้นเรียน** ผู้สอนบางคนมีความเชื่อว่าผู้ที่สอนห้องเรียนใหญ่ ๆ จะได้รับการจัดอันดับต่ำกว่าผู้ที่สอนห้องเรียนเล็ก ๆ ทั้งนี้เพราะผู้เรียนชอบห้องเรียนเล็ก ๆ มากกว่าเนื่องจากมีโอกาสใกล้ชิดกับครูผู้สอน ถึงแม้ว่าจะมีงานวิจัยถึง 8 ฉบับ ซึ่งรวบรวมโดยอเลียมินและเฮกเนอร์ (1980) สนับสนุนความคิดดังกล่าว แต่ก็มียงานวิจัยอื่น ๆ ซึ่งรวบรวมโดยอเลียมินและเฮกเนอร์ เช่นเดียวกันอีก 7 ฉบับ กลับพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างขนาดของห้องเรียนกับการจัดอันดับการสอนโดยผู้เรียน ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเดอนใจ เกตุษา (2527) นอกจากนี้ นักวิจัยหลายคนยังพบว่าขนาดของห้องเรียนกับการจัดอันดับการสอนโดยผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันแบบเส้นโค้ง (Lovell and Haner, 1955; Gage, 1961; Kohlan, 1973; Wood et al, 1974; Pohlmann, 1975; and Marsh et al, 1979)

2. **เพศ** ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพศของผู้เรียนที่ส่งผลต่อการจัดอันดับในการสอนของครูผู้สอนมีความขัดแย้งกัน กูดฮาร์ทส์ (1948) ไอเซคสัน และคณะ (1964) ดอยล์ และไวท์ลี (1974) และอเลียมินและโทมัส (1977) ได้รายงานว่ามีไม่มีความแตกต่างระหว่างอันดับของผู้สอนซึ่งถูกจัดโดยผู้เรียนเพศชาย และผู้เรียนเพศหญิง นอกจากนี้ คอสติน และคณะ (1971) ได้ตรวจสอบรายงานวิจัย 7 ฉบับพบว่าไม่มีความแตกต่างในการจัดอันดับโดยส่วนรวม ซึ่งจัดโดยนักเรียนชายและนักเรียนหญิง หรือโดยครูชายและหญิง ในทางกลับกัน เบนดิก (1952) พบว่า นักเรียนหญิงมักจะวิพากษ์วิจารณ์ครูชายมากกว่านักเรียนชายที่เป็นเพศเดียวกับครู นอกจากนี้ อเลียมินและเฮกเนอร์ (1980) ได้ตรวจสอบผลงานวิจัย 5 ฉบับ พบว่า นักเรียนหญิงจัดอันดับประสิทธิภาพการสอนของครูบางด้านสูงกว่าอันดับที่จัดโดยนักเรียนชาย

3. **วันและเวลาที่ใช้สอน** กัทรี (1954) และ ยง กิตติกุล และคณะ (1974) พบว่า วันและเวลาที่ใช้สอนไม่มีอิทธิพลต่อการจัดอันดับการสอนโดยผู้เรียน

4. **วิชาเลือกหรือวิชาบังคับ** นักวิจัยหลายคนพบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาที่ประเมินเป็นวิชาบังคับ มีแนวโน้มที่จะประเมินประสิทธิภาพการสอนของครูต่ำกว่านักเรียนที่เรียนวิชาเดียวกันเป็นวิชาเลือก (Cohen and Humphreys, 1960; Gilmore and Brandenburg, 1974; and Pohlmann, 1975) ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โลเวล และเฮนเนอร์ (1955) และของ เกจ (1961) ซึ่งพบว่า ครูที่สอนวิชาเลือกได้รับการจัดอันดับสูงกว่าครูที่สอนวิชาบังคับ อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยบางฉบับรายงานว่าไม่มี

ความแตกต่างระหว่างการจัดอันดับของนักเรียนที่เรียนวิชานั้นเป็นวิชาบังคับหรือเรียนเป็นวิชาเลือก (Heilman and Armentrout, 1936; Hildebrand et al., 1971)

5. **วิชาเอกหรือไม่ใช่วิชาเอก** จากรายงานการวิจัยแสดงให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างและไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างการจัดอันดับของนักเรียนที่เรียนวิชาเอกหรือไม่ใช่วิชาเอก (Cohen and Humphreys, 1960; Rayder, 1968; Null and Nicholson, 1972; and Aleamoni and Thomas, 1977)

6. **ระดับของวิชา** (ปี 1, ปี 2, ปี 3, ปี 4, ปริญญาโท) อลีย์โมนีและเฮกเนอร์ (1980) ได้ตรวจสอบงานวิจัย พบว่ามีงานวิจัย 8 ฉบับรายงานว่าไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการจัดอันดับของผู้เรียนกับชั้นปีที่เรียน แต่อย่างไรก็ดี ทั้ง 2 คนนี้พบว่ามิงงานวิจัยถึง 18 ฉบับ รายงานว่านักศึกษาตั้งแต่ปีที่ 3 ขึ้นไป มีแนวโน้มที่จะจัดอันดับการสอนของอาจารย์สูงกว่านักศึกษาที่เรียนในระดับปีที่ 2 และปีที่ 1 ในการประเมินประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงนั้น เตือนใจ เกตุษา (2527) พบว่า นักศึกษาปีที่ 1 ประเมินประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์สูงกว่านักศึกษาที่เรียนมาแล้วตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

7. **ตำแหน่งทางวิชาการของผู้สอน** มีงานวิจัยบางฉบับรายงานว่าผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการสูงกว่าจะได้รับการจัดอันดับโดยผู้เรียนสูงกว่า (Downie, 1952; Clark and Keller, 1954; Guthrie, 1954; Gage, 1961; and Walker, 1969) อย่างไรก็ตามก็มีรายงานวิจัยบางฉบับระบุว่าไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างตำแหน่งทางวิชาการของผู้สอนกับอันดับที่จัดโดยผู้เรียน (Singhal, 1968; Aleamoni and Yimer, 1973; Aleamoni and Graham, 1974; Linsky and Straus, 1975; and Aleamoni and Thomas, 1977) ผลงานวิจัยที่ขัดแย้งกันนี้ก็ได้ถูกพบอีกเช่นกันในการหาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ในการสอนของครูกับการจัดอันดับของผู้เรียน เช่น เรเดอร์ (1968) รายงานว่า ตัวแปร 2 ตัวนี้มีความสัมพันธ์กันในทางลบ ในขณะที่ฮิลแมนและอาร์เมนทราท์ (1936) รายงานว่า ตัวแปร 2 ตัวนี้ไม่มีความสัมพันธ์กัน

8. **เกรด** มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการจัดอันดับการสอนโดยผู้เรียนกับเกรดที่เขาได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากวิชานั้น จากการตรวจสอบงานวิจัยโดย อลีย์โมนี และเฮกเนอร์ (1980) พบว่า มีงานวิจัย 22 ฉบับ รายงานว่าตัวแปร 2 ตัวนี้มีความสัมพันธ์กันเป็นศูนย์แต่มีงานวิจัย 28 ฉบับ รายงานว่าตัวแปร 2 ตัวนี้มีความสัมพันธ์กันเป็นบวก อย่างไรก็ตาม เตือนใจ เกตุษา (2527) พบว่านักศึกษาที่คาดหวังว่าจะได้เกรดดี (Good) ประเมินประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์สูงกว่านักศึกษาที่คาดว่าจะได้เกรดพี (Passed) หรือเกรดเอฟ (Failed)

กิจกรรม 4.2

ให้ยกตัวอย่างตัวแปรที่อาจมีอิทธิพลต่อการจัดอันดับคุณภาพการสอนโดยผู้เรียน

แนวตอบกิจกรรม 4.2

ขนาดของชั้นเรียน เพศ วันและเวลาที่ใช้สอน ลักษณะของวิชา ระดับของวิชา
ตำแหน่งทางวิชาการของผู้สอน เกรด

เนื้อหาที่ 4.3

ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

แบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียนมีหลายแบบ ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะแบบประเมินผลการสอนที่นิยมใช้กันทั่วไป ดังนี้

- 4.3.1 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ
- 4.3.2 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยวิธีเลือกตอบ
- 4.3.3 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยวิธีตรวจสอบรายการ

เรื่องที่ 4.3.1 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยวิธีจัดอันดับคุณภาพ

1. แบบประเมินผลการสอนแบบบรรยาย

วิชา ผู้สอน
ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา วันที่ประเมิน

คำชี้แจง : ข้อมูลนี้จะช่วยให้อาจารย์สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โปรดตอบอย่างจริงจัง โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ข้อความที่ประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวัตถุประสงค์และวิธีการสอน					
1. วิชาที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจน
2. วัตถุประสงค์ของวิชาเหมาะกับระดับของผู้เรียน					
3. กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชา					
4. ผู้สอนใช้วิธีสอนที่สนุกและน่าสนใจ					

ข้อความที่ประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. การเสนอเนื้อหาเป็นไปอย่างมีขั้นตอนและต่อเนื่อง					
6. ผู้สอนสามารถอธิบายได้ชัดเจน					
7. ผู้สอนสอดแทรกการใช้สื่อการสอนได้เหมาะสม					
8. ผู้สอนจัดทำตำราหรือเอกสารประกอบการสอนได้เหมาะสม					
ด้านเนื้อหาวิชา					
9. เนื้อหาน่าสนใจ					
10. เนื้อหาที่สอนใหม่และทันสมัย					
11. เนื้อหาวิชาเหมาะกับระดับของผู้เรียน					
12. เนื้อหาวิชามีความซ้ำซ้อนกับวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว					
13. ท่านได้ความรู้จากการศึกษาวิชานี้					
14. เนื้อหาเหมาะกับระยะเวลาเรียน					
1 ภาคการศึกษา					
ด้านผู้สอน					
15. ผู้สอนได้เตรียมการบรรยายล่วงหน้า					
16. ผู้สอนมีความตั้งใจในการบรรยาย					
17. ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่บรรยาย					
18. ผู้สอนให้ความสนใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน					
19. ผู้สอนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน					
20. ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม					

ข้อความที่ประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการประเมินผล					
21. ผู้สอนชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลให้ทราบล่วงหน้า					

22. ความคิดเห็นอื่น ๆ ต่อวิชานี้.....

2. แบบการประเมินผลการสอนในห้องปฏิบัติการ

วิชา.....ผู้สอน.....
ภาคเรียนที่.....ในปีการศึกษา.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง : ข้อมูลนี้จะช่วยให้อาจารย์สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โปรดตอบอย่างจริงใจ โดยขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมที่สุด

ข้อความที่ประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวัตถุประสงค์และการเตรียมการ					
1. ผู้สอนได้เตรียมการเพื่อการฝึกปฏิบัติไว้เรียบร้อยแล้ว
2. วัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติกำหนดไว้ชัดเจน
3. การฝึกปฏิบัติแต่ละเรื่องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
4. เครื่องมือและอุปกรณ์มีความสมบูรณ์
5. ท่านมีโอกาสทดลองหรือลงมือทำด้วยตนเอง

ข้อความที่ประเมิน	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านวิธีดำเนินการ					
6. ผู้สอนอธิบายก่อนการฝึกปฏิบัติ			
7. คำอธิบาย หรือเอกสารแนะนำ การฝึกปฏิบัติชัดเจน			
8. เนื้อหาในการฝึกปฏิบัติส่งเสริม ให้ท่านเข้าใจทฤษฎีที่เรียน			
9. เนื้อหาในการฝึกปฏิบัติน่าสนใจ			
10. บริการในการฝึกปฏิบัติมีความ เหมาะสม			
11. ท่านมีความเป็นอิสระในการฝึก ปฏิบัติ			
12. อาจารย์ผู้ควบคุมคอยให้ความ ช่วยเหลือเมื่อท่านมีปัญหา			
ด้านการประเมินผล					
13. ท่านทราบเกณฑ์การประเมินผล ล่วงหน้า			
14. การคิดคะแนนเป็นไปอย่างยุติธรรม			

5. ความคิดเห็นและข้อวิจารณ์อื่น ๆ

เรื่องที่ 4.3.2 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยวิธีเลือกตอบ

แบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

วิชา.....ผู้สอน.....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง : ข้อมูลนี้จะช่วยให้อาจารย์สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โปรดตอบอย่างจริงจังโดยไปขีดตอบในกระดาษคำตอบ

1. ในการสอนวิชานี้ อาจารย์ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษาไว้เพียงใด
 - ก. อาจารย์ได้แจกเค้าโครงการบรรยายและอธิบายเพิ่มเติมอย่างชัดเจน
 - ข. อาจารย์เพียงแต่แจกเค้าโครงการบรรยาย แต่ไม่ได้อธิบายเพิ่มเติม
 - ค. อาจารย์ไม่ได้แจกเค้าโครงการบรรยายวิชานี้และไม่ได้อธิบายแต่อย่างใด
2. เท่าที่เรียนมาจนถึงเวลานี้ ท่านคิดว่าตามเวลาที่เหลืออยู่อาจารย์จะสอนได้ครบถ้วนตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพียงใด
 - ก. จะสอนได้ครบทุกหัวข้อที่กำหนดไว้
 - ข. จะขาดบางหัวข้อ
 - ค. จะขาดหลายหัวข้อ
3. อาจารย์เปิดโอกาสให้ท่านซักถามในเวลาเรียนบ้างหรือไม่
 - ก. เปิดโอกาสทุกครั้ง
 - ข. เปิดโอกาสตามสมควร
 - ค. เปิดโอกาสให้น้อยครั้ง
 - ง. ไม่เปิดโอกาสเลย
4. อาจารย์เต็มใจที่จะตอบปัญหาที่ท่านไม่เข้าใจหรือไม่
 - ก. อาจารย์เต็มใจและพยายามอธิบายให้เข้าใจอย่างเต็มที่
 - ข. อาจารย์อธิบายแต่ไม่สู้เต็มใจนัก
 - ค. อาจารย์ไม่ค่อยสนใจอธิบาย
5. อาจารย์รับฟังความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์ของผู้เรียนเพียงใด
 - ก. สนใจรับฟังมากทุกครั้ง
 - ข. สนใจพอควร
 - ค. ไม่ค่อยสนใจเท่าที่ควร
 - ง. ไม่สนใจเลย

6. ท่านคิดว่าอาจารย์มีการเตรียมการสอนมามากน้อยเพียงใด
 - ก. เตรียมการสอนมาอย่างดี
 - ข. เตรียมมาบ้างแต่ไม่สู้ดี
 - ค. เตรียมมาน้อยมากหรือไม่ได้เตรียมเลย
7. การสอนวิชานี้มีความต่อเนื่องกันเพียงใด
 - ก. ต่อเนื่องกันดีมาก
 - ข. ต่อเนื่องกันพอใช้ได้
 - ค. ไม่ต่อเนื่องกันเท่าที่ควร
8. อาจารย์มีส่วนกระตุ้นหรือชักชวนให้ผู้เรียนซักถามหรือแสดงความคิดเห็นในเวลาเรียนมากน้อยเพียงใด
 - ก. อาจารย์กระตุ้นให้ผู้เรียนซักถามเป็นอย่างมาก
 - ข. อาจารย์กระตุ้นพอประมาณ
 - ค. อาจารย์ไม่ตั้งใจชักชวนแต่อย่างใด
9. ความสามารถในการสอนของอาจารย์จัดอยู่ในระดับใด
 - ก. ดีมาก
 - ข. ดี
 - ค. พอใช้ได้
 - ง. น่าจะต้องปรับปรุงใหม่
10. วิชาที่กำลังเรียนอยู่มีความซ้ำซ้อนกับวิชาอื่นเพียงใด
 - ก. ซ้ำซ้อนค่อนข้างมาก
 - ข. ซ้ำซ้อนเพียงบางส่วน
 - ค. เกือบจะถือได้ว่าไม่ซ้ำเลย
11. เนื้อหาวิชานี้เหมาะกับระดับความรู้ของผู้เรียนเพียงใด
 - ก. ยากเกินไป
 - ข. เหมาะสมดีแล้ว
 - ค. ง่ายเกินไป
12. อาจารย์ได้ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนอย่างไร
 - ก. มีการสอบอย่างเดียว
 - ข. มีรายงานอย่างเดียว
 - ค. มีทั้งการสอบและรายงาน
 - ง. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ฯลฯ

เรื่องที่ 4.3.3 ตัวอย่างแบบประเมินผลการสอนโดยวิธีตรวจสอบรายการ

แบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน

วิชา.....ผู้สอน.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....วันที่ประเมิน.....

คำชี้แจง : ข้อมูลนี้จะช่วยให้อาจารย์สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โปรดตอบอย่างจริงจัง โดยการขีดเครื่องหมาย ✓ ในสี่เหลี่ยมหน้าข้อความที่ต้องการ

1. ผู้สอนได้จัดทำเค้าโครงหัวข้อการสอน (outline) สำหรับวิชานี้	☐ มี	☐ ไม่มี
2. ผู้สอนได้แนะนำรายชื่อนหนังสือหรือรายชื่อนหนังสืออ่านประกอบหรือไม่	☐ เคยให้	☐ ไม่เคยให้
3. ผู้สอนเคยให้การบ้านหรืองานอื่นหรือไม่	☐ เคยให้	☐ ไม่เคยให้
4. ผู้สอนใช้อุปกรณ์การสอนหรือไม่	☐ ใช้	☐ ไม่ได้ใช้
5. ท่านมีโอกาสแสดงความคิดเห็นในห้องเรียนหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี
6. ผู้สอนเคยจดสอนหรือไม่	☐ เคย	☐ ไม่เคย
7. ท่านมีโอกาสซักถามปัญหาหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี
8. เนื้อหาที่สอนมีความต่อเนื่องกันหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี
9. การแต่งกายของผู้สอนเหมาะสมหรือไม่	☐ เหมาะสม	☐ ไม่เหมาะสม
10. ผู้สอนอธิบายได้ชัดเจนหรือไม่	☐ ชัดเจน	☐ ไม่ชัดเจน
11. ผู้สอนมีความยุติธรรมในการประเมินผลหรือไม่	☐ มี	☐ ไม่มี

ฯลฯ

กิจกรรม 4.3

ให้ท่านสร้างแบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียนมา 1 ฉบับ

แนวตอบกิจกรรม 4.3

ดูตัวอย่างแบบประเมิน จากเนื้อหาที่ 4.4

สรุปเนื้อหาบทที่ 4

1. ผู้เรียนเป็นผู้ประเมินการสอนที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากเนื่องจากเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนมากกว่าบุคคลอื่น
2. ผลที่ได้จากการประเมินโดยผู้เรียนจะมีประโยชน์มากถ้าถูกนำมาใช้เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน
3. มีตัวแปรหลายตัวที่อาจมีอิทธิพลต่อการจัดอันดับการสอนโดยผู้เรียน เช่น ขนาดของชั้นเรียน เพศ ประเภทของวิชา ตำแหน่งทางวิชาการของผู้สอน เกรด ส่วนวันและเวลาที่ใช้สอนนั้น มีผลงานวิจัยยืนยันว่าไม่มีอิทธิพลต่อการจัดอันดับการสอนโดยผู้เรียน
4. แบบประเมินผลการสอนโดยผู้เรียนที่นิยมใช้กันแพร่หลายมี 3 แบบคือ แบบจัดอันดับคุณภาพ แบบเลือกตอบ และแบบตรวจสอบรายการ

คำถามท้ายบทที่ 4

(แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน)

1. ให้ระบุประโยชน์และข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน
2. มีตัวแปรอะไรบ้างที่มีอิทธิพลหรือไม่มีอิทธิพลต่อการประเมินผลการสอนโดยผู้เรียน
ให้ยกตัวอย่างผลงานวิจัยประกอบคำอธิบาย
3. ให้ท่านยกตัวอย่างคำถามที่ใช้ประเมินความสามารถในการสอน โดยสร้างแบบสอบถามออกเป็น 3 แบบที่คู่ขนานกัน คือ แบบจัดอันดับคุณภาพ แบบเลือกตอบ และแบบตรวจสอบรายการ แบบละ 5 ข้อ

บรรณานุกรม

เตือนใจ เกตุษา. 2528. “ประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์ตามความเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.” วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2(3) : 118-122.

Aleamoni, L.M. and M.H. Graham. 1974. “The relationship between CEQ ratings and instructor’s rank, class size and course level.” **Journal of Educational Measurement**, 11 : 189-202.

Aleamoni, L.M. and P.Z. Hexner. 1980. “A review of the research on student evaluation and a report on the effect of different sets of instructions on student course and instructor evaluation.” **Instructional Science**, 9 : 67-84.

Aleamoni, L.M. and R.E. Spencer. 1973. “The Illinois Course Evaluation Questionnaire : A description of its development and a report of some of its results.” **Educational and Psychological Measurement**, 33 : 669-684.

Aleamoni, L.M. and G.S. Thomas. 1977. **Is the Instructor’s rating of the class related to the class’ rating of the instructor?** (Research Report No.1). Tucson : University of Arizona. Office of Instructional Research and Development.

Aleamoni, L.M. and M. Yimer. 1973. “An investigation of the relationship between colleague rating, student rating, research productivity, and academic rank in rating instructional effectiveness.” **Journal of Educational Psychology**, 64 : 274-277.

Aleamoni, L.M. and M. Yimer. 1974. **Graduating senior ratings relationship to colleague rating, student rating, research productivity and academic rank in rating instructional effectiveness** (Research Report No. 352). Urbana : University of Illinois, Office of Instructional Resources, Measurement and Research Division.

Borgotta, E.F. 1970. “Student ratings of faculty.” **American Association of University Professors Bulletin**, 56 : 6-7.

Clark, K.E. and R.J. Keller. 1954. “Student ratings of college teaching.” in R.A. Eckert (ed.)

- A University Looks at Its Program.** Minneapolis : University of Minnesota Press.
- Cohen, J. and L.G. Humphreys. 1960. **Memorandum to faculty.** Unpublished manuscript, University of Illinois, Department of Psychology.
- Costin, F., W.T. Greenough, and R.J. Menges. 1971. "Student ratings of college teaching : Reliability, validity, and usefulness." **Review of Educational Research.** **41** : 511-535.
- Deming, W.E. 1972. "Memorandum on teaching." **American Statistician,** **26** : 47.
- Downie, N.W. 1952. "Student evaluation of faculty." **Journal of Higher Education,** **23** : 495-496.
- Drucker, A.J. and H.H. Remmers. 1951. "Do alummi and students differ in their attitudes toward instructors?" **Journal of Educational Psychology,** **42** : 129-143.
- Frey, P.W. 1978. "A two-dimensional analysis of student ratings of instruction." **Research in Higher Education,** **9** : 69-91.
- Gage, N.L. 1961. "The appraisal of college teaching." **Journal of Higher Education,** **32** : 17-22.
- Gillmore, G.M. and D.C. Brandenburg. 1974. **Would the proportion of students taking a class as a requirement affect the student rating of the course?** (Research Report No. 347). Urbana : University of Illinois, Office of Instructional Resources, Measurement and Research Division.
- Crush, J.E. and F. Costin. 1975. "The student as consumer of the teaching process." **American Educational Research Journal,** **12** : 55-66.
- Guillmore, G.M. 1973. **Estimates of reliability coefficients for items and subscales of the Illinois Course Evaluation Questionnaire** (Research Report No. 341). Urbana : University of Illinois, Office of Instructional Resources, Measurement and Research Division.
- Guthrie, E.R. 1949. "The evaluation of teaching." **Educational Record,** **30** : 109-I 15.
- Guthrie, E.R. 1954 **The evaluation of teaching : A progress report.** Seattle : University of Washington.
- Hayes, J.R. 1971. "Research, teaching and faculty fate." **Science,** **172** : 227-230.
- Heilman, J.D. and W.D. Armentrout. 1936. "The rating of college teachers on ten traits by their students." **Journal of Educational Psychology.** **27** : 197-216.
- Hildebrand, M., R.C. Wilson, and E.R. Dienst. 1971. **Evaluating University teaching.** Berkeley : University of California, Center for Research and Development in Higher Education.
- Hogan, T.P. 1973. "Similarity of student ratings across instructors, courses and time." **Research in Higher Education,** **1** : 149-154.
- Kohlan, R.G. 1973. "A comparison of faculty evaluationsearly and late in the course." **Journal of Higher Education,** **44** : 587-595.
- Linsky, AS. and M.A. Straus. 1975. "Student evaluations, 'research productivity and eminence of college faculty.'" **Journal of Higher Education,** **46** : 89-102.
- Lovell, G.D. and C.F. Haner. 1955. "Forced-choice applied to college faculty rating." **Educational and Psychological Measurement,** **15** : 291-304.
- Marsh, H.W. 1977. "The validity of students' evaluation : Classroom evaluations of instructors independently nominated as best and worst teachers by graduating seniors." **American Educational Research Journal,** **14** : 441-447.
- Marsh, H.W. and J.U. Overall. 1979. "Long-term stability of students' evaluations : A note on Feldman's Consistency and variability among college students in rating their teachers and courses." **Research in Higher Education,** **10** : 139-147.
- Marsh, H.W., J.U. Overall, and S.P. Kesler. 1979. "Class size, students' evaluatipns, and instructional effectiveness." **American Educational Research Journal,** **16** : 57-69.

- Maslow, A.H. and W. Zimmerman. 1956. "College teaching ability, scholarly activity and personlity." **Journal of Educational Psychology**, 47 : 185-189.
- McDaniel, E.D. and J.F. Feldhusen. 1970. "Relationships between faculty ratings and indexes of service and scholarship." **Proceedings of the 78 th Annual Convention of the American Psychological Association**, 5 : 619-620.
- McGrath, E.J. 1962. "Characteristics of outstanding college teachers." **Journal of Higher Education**, 3.3 : 148.
- McKeachie, W.J., Y.G. Lin and C.N. Mendelson. 1978. "A Small study assessing teacher effectiveness : Does learning last?" **Contemporary Educational Psychology**, 3 : 352-357.
- Null. E.J. and E.W. Nicholson. 1972. "Personal variables of students and their perception of university instructors." **College Student Journal**, 6 : 6-9.
- Perry, R.P., P.C. Abrami, and L. Leventhal. 1979. "Educational seduction : The effect of instructor expressiveness and lecture content on student rating and achievement." **Journal of Educational Psychology**, 71 : 107-116.
- Pohlmann, J.T. 1975. "A multivariate analysis of selected class characteristics and student ratings of instruction." **Multivariate Behavioral Research**. 10(1) : 81-91.
- Rayder, N.F. 1968. "College student ratings of Instructors." **Journal of Experimental Education**, 37 : 76-81.
- Riley, J.W., B.F. Ryan, and M. Lip-schita. 1950. **The Student Looks at His Teacher**. New Brunswick, NJ : Rutgers University Press.
- Sinhal, S. 1968. **Illinois course evaluation questionnaire items by rank of instructor, sex of student** (Research Report No. 282). Urbana : University of Illinois, Office of Instructional Resources, Measurement and Research Division.
- Stallings, W.M. and S. Singhal. 1968. **Some Observations on the relationships between productivity and student evaluations of courses and teaching** (Research Report No. 274). Urbana : University of Illinois, Office of Instructional Resources, Measurement and Research Division.
- Voeks, V.W. 1962. "Publications and teaching effectiveness." **Journal of Higher Education**, 33 : 212.
- Walker, B.D. 1969. "An investigation of selected variables relative to the manner in which a population of junior college students evaluate their teachers." **Dissertation Abstracts**, 29 (9-B) : 3474.
- Ware, J.E. and R.G. Williams, 1977. "Discriminate analysis of student ratings as a means of identifying lectures who differ in enthusiasm or information giving." **Educational and Psychological Measurement**, 37 : 627-639.
- Wood, K., A.S. Linsky and M.A. Straus. 1974. "Class size the student evaluations of faculty." **Journal of Higher Education**, 45 : 524-534.
- Yongkittikul, C., G.M. Gillmore, and D.C. Brandenburg. 1974. **Does the time of course meeting affect course ratings by students?** (Research Report No. 346). Urbana : University of Illinois, Office of Instructional Resources, Measurement and Research Division.